

Utvidgning av naturreservatet Vendelsöarna i Varbergs kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4, 5, 6 och 30 §§ miljöbalken (MB) samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m. att avgränsning, syfte och föreskrifter enligt nedan ska gälla för naturreservatet Vendelsöarna. Naturreservatets gränser är markerade med blå linje på beslutskartan, bilaga 2a.

Länsstyrelsen upphäver med stöd av 7 kap. 7 § första stycket MB dels det av Länsstyrelsen den 6 december 2000 fattade beslutet dnr 511-5317-00 om bildande av naturreservatet Vendelsöarna, och dels beslutet dnr 511-4790-13 från 20 december 2013 om fastställelse av ny skötselplan.

I enlighet med 3 § förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 1.

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 16 § delgivningslagen (1970:428), att delgivning av detta beslut skall ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar härefter införas i Hallands Nyheter, Göteborgsposten samt i Post och Inrikes Tidningar.

Hur man överklagar

Om du vill överklaga detta beslut ska du skriva till Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad. Ange beslutets diarienummer och vilken ändring i beslutet du vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått ditt överklagande **senast den 10 april 2015**, annars kan överklagandet inte prövas.

Länsstyrelsen sänder överklagandet vidare till regeringen för prövning, om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt du har begärt. Om något är oklart kan du vända dig till Länsstyrelsen.

Syfte

Syftet med säkerställande och förvaltning av reservatet är att bevara och förstärka de natur- och kulturvärden som är knutna till de kustnära utmarkerna.

Landskapet ska ge ett levande exempel på en historisk markanvändning med betesdjur och återkommande bränningar, så att besökare kan få en uppfattning om vilka levnadsbetingelser öarna erbjöd förr i tiden.

De marina grundområdenas betydelse som livsmiljö och uppväxtområden för en mängd arter ska säkerställas och ges möjlighet att naturligt förstärkas och utvecklas. Områdets värde för häckande och rastande fågel ska skyddas. Livsmiljöer på land och i vatten för hotade och hänsynskrävande arter ska säkerställas och förbättras.

Områdets goda möjligheter för rörligt friluftsliv ska tas tillvara. Friluftsliv och rekreation grundat på allemansrätten ska kunna bedrivas i reservatet men med undantag för i delar och under den period på året som har särskilt högt värde för fågellivet. Besökare ska kunna se, uppleva och lära sig om områdets typiska livsmiljöer, arter och historia.

Syftet ska nås genom att:

- land- och vattenmiljöerna skyddas mot exploatering,
- restaureringen av utmarkerna fortsätter,
- utmarkerna hävdas företrädesvis med bete, röjning, slätter och bränning,
- ek och solitära träd gynnas,
- kulturhistoriska spår och lämningar hålls synliga,
- befintliga våtmarker underhålls, nya våtmarker skapas,
- känslig fågelfauna skyddas från störningar under häckningsperioden genom tillträdesförbud i delområden vid Knarrskär och Älmösund,
- fåglar och marina organismer skyddas genom nätfiskeförbud i den norra delen av det marina området samt,
- strövstigar och informationsmaterial utvecklas.

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5 § MB, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

1. under tiden 1 april – 31 juli årligen färdas eller uppehålla sig i vattenområdet i Älmö sund och på stränderna kring Älmö sund samt landstiga på del av Knarrskär eller befara vattenområdet inom 100 meter från ön, enligt markeringar på beslutskartan bilaga 2a,
2. använda nät vid fiske inom det område som har markerats på beslutskartan bilaga 2a.
3. uppföra byggnad eller anläggning eller väsentligt ändra befintlig byggnad eller anläggning,
4. uppföra vindkraftverk, mast, antenn eller flaggstång, anlägga luft- eller markledning, eller framdra rör och ledning i vattnet eller på botten,
5. uppföra stängsel eller hägn,
6. sätta upp tavla, affisch, skylt eller göra inskrift,
7. anlägga väg,
8. anlägga brygga eller pir,
9. borra, spränga, schakta, gräva, markbearbeta eller muddra. Föreskriften utgör dock inte hinder för nödvändig underhållsmuddring till tidigare djup vid bryggan på Vendelsö,
10. bedriva täkt av exempelvis grus, sand, tång eller fastsittande makroalger,
11. dika, dikesrensa, dämna eller utföra annan åtgärd som kan påverka områdets hydrologi,
12. anordna upplag, tippa till exempel muddermassor eller fylla ut,
13. kalka, gödsla eller sprida kemikalier som bekämpningsmedel,
14. avverka, gallra, röja, så eller plantera växter eller på annat sätt påverka vegetationen,
15. ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grövre grenar,
16. anlägga odling av växt- eller djurarter inom vattenområdet,
17. ändra faunans sammansättning genom tillförande av nya arter eller genom tillförsel av nya individer av befintliga arter eller inplantera för området främmande växtarter,
18. bedriva jakt samt att
19. framföra motordrivet fordon med undantag för transporter mellan bryggan och bostadshusen.

2015-03-11

511-7176-14

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6 § MB ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten följa åtgärder inom området enligt följande:

Inom hela landområdet:

20. utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
21. stängsling, bränning, bete, slåtter och återkommande röjningar av igenväxningsvegetation,
22. grävning/markbearbetning för att skapa bar sand/jord,
23. anläggning av våtmarker samt skötsel och underhåll av befintliga och nyskapade våtmarker i syfte att utveckla områdets biodiversitet,
24. avveckling av gran,
25. naturvårdsröjning och gallring samt beskärning av träd och buskar,
26. åtgärder för att gynna föryngring av lövträd, såsom anläggning av minihägn,
27. röjning av kulturelement och fornminnen,
28. anläggning och underhåll av anordningar för friluftslivet t.ex. markerade stigar, grindar och informationsskyltar samt

Inom hela land- och havsområdet:

29. undersökningar och dokumentation av hav, mark, vatten samt växt- och djurliv.

Med stöd av 7 kap. 30 § MB, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

30. under tiden 1 april – 31 juli årligen färdas eller uppehålla sig i vattenområdet i Älmö sund och på stränderna kring Älmö sund samt landstiga på del av Knarrskär eller befara vattenområdet inom 100 meter från ön, enligt markeringar på beslutskartan bilaga 2a,
31. använda nät vid fiske inom det marina område som har markerats på beslutskartan, bilaga 2a,
32. skada, plocka eller samla in växter. Plockning av bär, matsvamp och enstaka exemplar av kärlväxter är dock tillåten,
33. skada levande eller döda, stående eller liggande träd och buskar,
34. gräva eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
35. sätta upp tavla, affisch, skylt eller göra inskrift,
36. förtöja båt vid boj med släpkätting eller på liknande sätt som medför att bottenfaunan påverkas negativt,
37. lägga upp båt på land mer än två dygn,
38. tälta mer än två dygn,

2015-03-11

511-7176-14

39. elda annat än på anvisad plats,
40. medföra okopplad hund,
41. utan Länsstyrelsens tillstånd anordna lägerverksamhet eller tävlingar,
42. utan Länsstyrelsen tillstånd samla in landlevande insekter, spindlar, snäckor och andra landlevande ryggradslösa djur. Enstaka exemplar får dock samlas in under förutsättning att det inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna och att fällor inte används, samt att
43. utan Länsstyrelsens tillstånd genomföra vetenskapliga undersökningar som strider mot föreskrifterna.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för:

- förvaltaren att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna enligt 7 kap. 6 § miljöbalken, punkterna 20 - 29 ovan,
- förvaltaren att vidta åtgärder för att gynna inom området förekommande eller tidigare förekommande hänsynskrävande arter,
- jakt och skyddsjakt som får bedrivas på uppdrag av länsstyrelsens reservatsförvaltare på arter som negativt påverkar fågellivet. Undantaget avser förbudet mot jakt i punkt 18, beträdnadsförbudet i punkt 1, och förbudet mot att medföra okopplad hund i punkt 40,
- vid beslutsdatumet gällande rättigheter inom området t.ex. servitut, ledningsrätt eller annan nyttjanderätt. Åtgärder inom området ska dock föregås av samråd med länsstyrelsens reservatsförvaltare,
- genomförande av vetenskapliga undersökningar, under förutsättning att tillstånd först erhållits från Länsstyrelsen.

Upplysningar:

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Slottsgatan 2, Halmstad och på länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/halland.

MB 7 kap. 7 §, dispens från föreskrifter

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservat.

Länsstyrelsen erinrar om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftet med reservatet är bland annat:

MB 7 kap. 27-29 §, Natura 2000

Norra delen av reservatet är ett Natura 2000-område (EG-kommissionen, rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Det krävs tillstånd för att vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. Tillståndskravet gäller även åtgärder som utförs utanför det aktuella området, om de kan få effekter inom området.

MB 7 kap. 13-18 §§, strandskyddsbestämmelser

Strandskyddet råder vid havet, sjöar och vattendrag. Strandskyddsbestämmelsernas syfte är att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Åtgärder som kan skada eller motverka syftet med strandskyddet är förbjudna.

Artskyddsförordningen (2007:845)

Det är förbjudet att döda, skada, plocka, fånga eller på annat sätt samla in vissa växt- och djurarter. Dessa arter är förtecknade i bilagor till förordningen.

Terrängkörningslagen (1975:1313) 1§ och terrängkörningsförordningen (1978:594)

Körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk är, med vissa undantag, förbjuden.

Havs- och vattenmyndighetens författningssamlingar

Föreskrifterna reglerar bland annat användning av fasta redskap, som i någon del är högre än 1,5 meter, nätfiske efter hummer, hantering av ryssjor och minsta tillåtna maskstorlek på garn.

2015-03-11

511-7176-14

Beskrivning av området

Varbergs kommuns skärgård avslutas i nordväst med Vendelsöarkipelagen. Ögruppen består av sju öar, huvudön Vendelsö samt Älmö, Kidholmen, Norstön, Brattö, Ustö och Knarrskär.

Norra halvan av Vendelsö, Älmö, Kidholmen, Norstön och Brattö samt havet som omger öarna ingår sedan 1997 i EU:s nätverk av skyddade områden "Natura 2000" och är naturreservat sedan 2002. Detta beslut innebär att reservatet utvidgas med södra delen av Vendelsö samt Ustö och Knarrskär och med omkringliggande havsområde.

Öarna i Vendelsöarkipelagen är gammal kulturmark, vilket ett flertal lämningar från bronsåldern och framåt vittnar om. På huvudön är det gamla odlingslandskapet väl bevarat med utmarker, äldre åkrar och välbyggda stengärdesgårdar. Kvarnen och den äldre bebyggelsen härstammar från 1870-talet.

Vegetationen på öarna präglas av de karga och vindpinade förhållandena och av ett långvarigt betesutnyttjande. Gräs- och ljunghedar samt enbuskmarker dominerar. Floran är intressant med arter som sumpgentiana, kattfot, ängsnycklar och spåtistel. Sundet mellan Vendelsö och Älmö har grunda sandbottnar vilket är gynnsamt för fåglar. På Knarrskär, som är den minsta ön, häckar bland annat en koloni kentsk tärna. Öarna omges av marinbiologiskt rika och värdefulla havsområden med hög biologisk produktion, vilket har stor betydelse även för det marina livet utanför reservatet.

Vendelsöarna bjuder besökare på trevliga upplevelser med sin variationsrika och säregna natur. Huvudön är ett betydande utflyktsmål och områdets storlek gör att man kan känna stillhet även under semestersäsong. I det marina området kan man också till exempel med en kanot komma nära öarna och uppleva ostördheten.

Uppgifter om reservatet

Namn	Vendelsöarna
Kommun	Varberg
Församling	Frillesås och Värö
Areal	1582 hektar varav 262 ha är landareal
Lägesbeskrivning	2 km ut från kusten i höjd med Frillesås, ca 20 km norr om Varberg
Mittkordinater SWEREF 99 TM	X: 325691, Y: 6354802
Naturgeografisk region	Norra Hallands och södra Bohuslans kust- och skärgårdsområde (15d)

2015-03-11

511-7176-14

Maringeografisk region:	Kattegatt
Typindelning enl. vattendirektivet:	1. Västkustens inre kustvatten och 4. Västkustens yttre kustvatten, Kattegatt
Vattenförekomster:	SE571720-120640 Vendelsöarkipelagen och SE570000-120701 N m Hallands kustvatten
Natura 2000-beteckning	Vendelsö SE0510091
Fastigheter och markägare	Vendelsö 1:3, Staten, Naturvårdsverket
Marksamfälligheter	Vendelsö GA:1 (bryggan med tillhörande vattenområde och markområde) Vendelsö GA:2 (vattenbrunn med skyddsområde)
Servitut	<i>Rättigheter inom området</i> Vattenledning för Varberg Vendelsö 1:2 Vattenledning för Varberg Vendelsö 1:6 Vattenledning för Varberg Vendelsö 1:7 Väg för Varberg Vendelsö 1:2 Väg för Varberg Vendelsö 1:6 Väg för Varberg Vendelsö 1:7 Utrymme för Varberg Vendelsö GA:2 Väg och brygga för Varberg Vendelsö 1:5
Förvaltare	Länsstyrelsen

2015-03-11

511-7176-14

Ärendets handläggning

De höga natur- och friluftsvärdena i Vendelsöfjorden har varit kända sedan länge. Inventeringar av olika organismgrupper och naturmiljöer på land och i vattnet har bekräftat att de höga värdena.

Staten köpte den norra halvan av huvudön med Älmö, Kidholmen, Brattö och Norstön 1988. Denna del av området togs in i Natura 2000-nätverket år 1997 och ett beslut om naturreservat togs i december 2002. När även den södra halvan av huvudön samt Ustö och Knarrskär blev till salu 2008 köptes resterande delar av ögruppen in.

Ett förslag till beslut skickades 2013-07-24 d. nr. 511-4794-13 till övriga markägare på Vendelsö samt till kommunen, andra myndigheter och intressenter.

Yttranden över förslaget har inkommit enligt nedan:

Polisen och Skogsstyrelsen, har inte något att erinra mot förslaget.

Sjöfartsverket påminner om att beträdnadsförbuden ska rapporteras till verket för att förbuden ska bli införda på sjökortet.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV)föreslår att länsstyrelsen begär hos HaV att det införs förbud mot nätfiske enligt fiskerilagstiftningen istället för enligt MB som anges i förslaget.

Länsstyrelsens överväganden:

Nätfiskeförbudet gäller i havet i det befintliga naturreservatet sedan 2002. Om länsstyrelsen i framtiden ser att det är angeläget att vidga förbudet kommer en begäran att skickas in till HaV.

Delägarna i samfälligheten Vendelsö GA:1 och 2 har lämnat bland annat följande synpunkter;

1. Delägarna ifrågasätter behovet av att utöka våtmarkerna. Om så ändå blir fallet motsätter man sig starkt att få dem in på husknuten. Redan idag är det ett stort problem med en stor mängd insekter, paddor och grodor.
2. Angående skötselområde 3. Sedan lång tid tillbaka finns flera stubbar, buskar och rikligt med sly och området kan inte till sin helhet kallas för slätteräng. Av hälsoskäl föreslås att slätterängen runt öns vattentäkt utvidgas västerut med anledning av att brunns tillrinning kommer därifrån. Brunnen skyddas då på ett bättre sätt än idag.
3. Återställande av vågbrytaren är av avgörande betydelse för att skydda befintlig brygga mot is-tryck och kraftig sjö samt för att skydda gästande båtar.

4. Korna bör få tillträde till hamnområdet tidigast 30 september istället för som idag 15 augusti. Anledningen till detta är att ansvar och skötsel av vägen, med avseende på djurspillning, inte är utredd.

Länsstyrelsens överväganden:

- 1 Nya våtmarker kommer inte att anläggas i direkt anslutning till sommarstugorna på ön.
- 2 Skyddsområdet runt vattentäkten, överensstämmer med det område som är fastlagt i lantmäteriförrättning från 2009-10-26 och som godkänts av samtliga fastighetsägare. I överenskommelsen fastställs att anläggningssamfälligheten ansvarar för att träd och buskar inte växer upp, att gräset inom skyddsområdet slås årligen under sensommar/ tidig höst och att gräset bortforslas samt att stängslet hålls fritt från växtlighet så att elstängslet fungerar.
- 3 Underhåll av brygga och återställning av vågbrytare är frågor som behandlas i bryggföreningen och inte i detta beslut.
- 4 För att få ytan väl avbetad bör korna få tillträde till området den 15 augusti. De måste beta inom ett större område för att få tillgång till vatten. Den 15 augusti har antalet besökare på ön sjunkit betydligt och risken för olägenheter för allmänheten är låg. Eftersom vägen löper genom betesmarken är det oundvikligt att spillning efter kreatur ibland hamnar på vägen.

2015-03-11

511-7176-14

Länsstyrelsens bedömning

Ur ett svenskt och internationellt perspektiv har Halland ett ansvar att bevara vissa värdefulla kustmiljöer. Vendelsöarna är utpekade som särskilt skyddsvärda i Naturvårdsverkets utredningar *Skärgårdsutredningen - Bevarandestrategi för kust och skärgårdsområden i Sverige* och i *Sveriges finaste odlingslandskap - Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet*. Arkipelagen är delvis redan naturreservat och ett Natura 2000-område och landmiljöerna utgör dessutom områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Hoten mot bevarandevärdena är främst felaktig hävd, igenväxning, störningar av fågellivet på öarna samt fysisk påverkan i den marina miljön.

Befintligt naturreservat bör enligt Länsstyrelsens bedömning utvidgas med övrig landareal och omgivande vattenområde så att hela arkipelagen skyddas och så att skötseln av hela området säkerställs. Reservatet får med föreslagen utvidgning mycket höga naturvårds- och friluftslivsvärden och det finns god potential att ytterligare utveckla dessa värden.

Det senaste decenniets naturvårdsarbete i kulturlandskapet har visat på värdet av att det finns en variation i skötseln, och på vilken betydelse bränningen har för växt- och djurlivet. Det är av vikt att skötseln leder fram till att det både finns välbetade partier, och att det finns partier där växterna får blomma färdigt, att det både finns träd, täta snår av bärande buskar, bryn, och större ytor som är fria från vedväxter liksom att det finns strukturer som död ved, bränd död ved och ytor med sandfläckar fria från vegetation. För att förvaltaren i skötseln ska kunna utnyttja denna kunskap har skötselplanen delvis ändrats även för det befintliga naturreservatet.

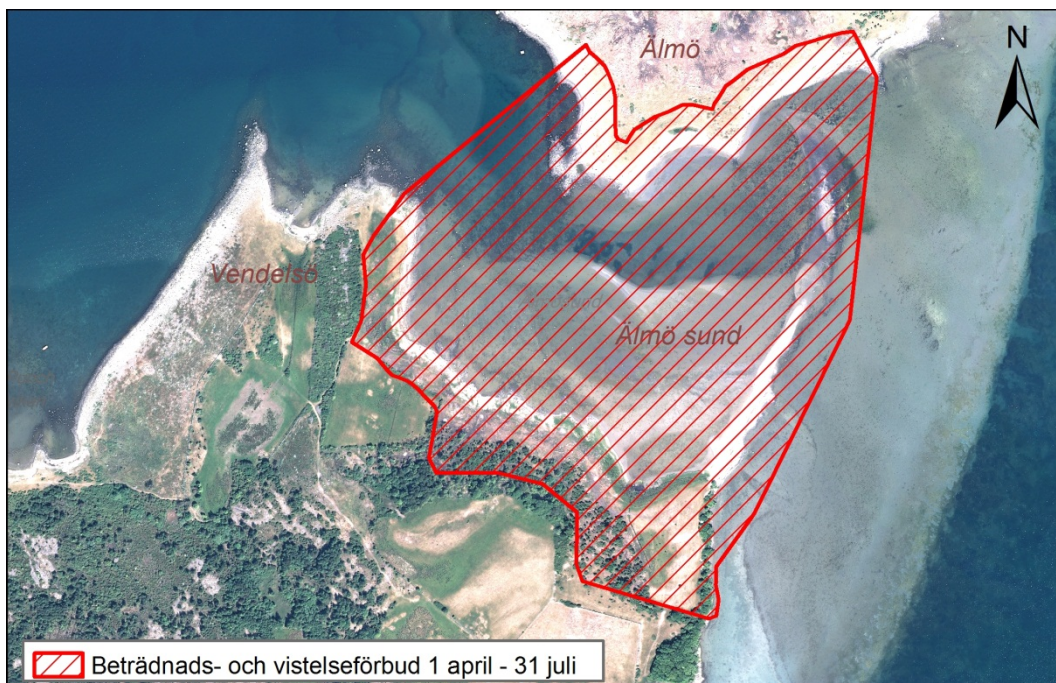
Förbud mot fiske med nät fortsätter att gälla i den norra delen av reservatet då nätfisket medför att fåglar kan skadas eller dödas.

Området har höga marina värden, i en mångfald av livsmiljöer som ålgräsängar, biogena rev av blåmusslor och grunda mjukbottnarna, vilka alla är av stor ekologisk vikt och har ett högt naturvärde inte minst som uppväxt- och födosökområden för fiskar. Dessa värden tillgodoses i beslutet genom förbud mot byggnationer och anläggningar och mot åtgärder som kan skada bottenarnas habitat, som till exempel ankring med släpkätting och muddring. Underhållsmuddring vid bryggan ska dock inte vara förbjuden genom reservatsföreskrifterna eftersom en fungerande brygga är nödvändig både för den besökande allmänheten, för förvaltningen av reservatet och för boende.

För att förhindra att området privatiseras förbjuds uppläggnings av båt på land samt tältning under längre tid än två dygn och det införs en tillståndsplikt för anordnande av lägerverksamhet och tävlingar.

En reducering av störningar främst för häckande tärnor på Knarrskär åstadkoms genom att ett tidsbegränsat beträdnads- och vistelseförbud enligt nedan införs på Knarrskär och i omgivande vatten ut till 100 meter. Badklippan på östra delen av ön kommer dock att ligga utanför förbudsområdet.

För att få ett funktionsdugligt skydd för vårastande fåglar vid Älmösund utökas området med beträdnadsförbud på Vendelsö, så att hela strandängarna och sluttningen från åkermarkerna inkluderas och så att förbudet även omfattar perioden från 15 juli till den 31 juli.

Föreskrifterna för reservatet har i vissa fall förtydligats och anpassats efter de standardskrivningar som används vid områdesskydd idag.

Intresseprövning

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § MB, att avgränsningen av området, reservatets omfång och föreskrifternas utformning i detta beslut innebär en rimlig balans mellan de värden som skall skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten.

Förenlighet med andra områdesbestämmelser, planer och miljömål

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd, samt Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden. EG-kommissionen har beslutat att delar av området (avgränsning se kartbilaga 2a) utgör ett särskilt bevarandeområde - SE0510091, enligt rådets direktiv (92/43/EG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, och därmed ingår i nätverket Natura 2000. I beslut och skötselplan har Länsstyrelsen beaktat de värden som varit grund för kommissionens beslut.

Vendelsöarna utgör område av riksintresse för naturvård och ingår i riksintresseområde för friluftsliv (MB 3 kap. 6 §) samt i område med särskilda hushållningsbestämmelser (MB 4 kap.). Detta beslut bidrar till att upprätthålla värdena i riksintresseområdena och är förenligt med hushållningsbestämmelserna i MB.

Beslutet strider inte mot Varbergs kommuns Översiktsplan 2010 och FÖP från 2001 för norra kusten. Enligt riktlinjerna ska bland annat området bevaras som natur- och friluftsområde, mycket stor restriktivitet ska iakttas vid prövning av bebyggelse och andra åtgärder, ingen åtgärd får vidtas som förändrar områdets karaktär av natur- och friluftsområde.

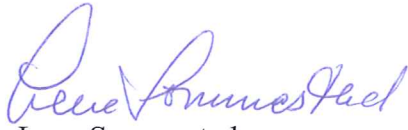
Det nya reservatsbeslutet bidrar till att de nationella miljö kvalitetsmålen "Ett rikt odlingslandskap", "Ett rikt växt- och djurliv" samt "Hav i balans och levande kust och skärgård" uppfylls.

2015-03-11

511-7176-14

Detta beslut har fattats av landshövding Lena Sommestad.

I ärendet deltog naturvårdsdirektör Marie Björkman, chefsjurist Peter Jupén och naturvårdshandläggare Ingegerd Svensson, den sistnämnde har varit föredragande.

Lena Sommestad
landshövding

Ingegerd Svensson
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Skötselplan
- 2 Kartor
 - a Beslutskarta
 - b Översiktskarta
 - c Skötselkarta och anläggningar för friluftsliv
 - d Historisk karta
 - e Naturtyper enligt Natura 2000
 - f Restriktioner
- 3 Rödlistade och andra intressanta arter